

„U ratu nisam bio radi odlikovanja i slave već radi toga da vršim svoju svećeničku službu“ – prečasni Josip Pavlek

OBJAVLJENO 1. STUDENOGA 2024. OD BORNA MARINIĆ
DATUM DOGAĐAJA: 1991. - 1995.

Osijek, Pakrac, Lipik, Stari Grabovac, Gospić, Velebit, Dubrovnik... Bila su to uz Vukovar **mjesta najvećih bitaka** u Domovinskom ratu i sva ih je za vrijeme rata prošao **Josip Pavlek**, svećenik, čovjek koji je **na prvu crtu išao s posebnom misijom**. „Kojom?“ upitao sam ga. Riječi su iz danas 77-godišnjaka, rođenog u Mihovljanu u mnogobrojnoj obitelji, samo krenule...

*Zašto sam 1991. krenuo u rat? **Da sačuvam našu mladost**, da oni ne podivljaju nego da postanu normalni ljudi koji će biti graditelji novog svijeta u kojemu će se naša hrvatska mladež moći veseliti i radovati. Zato sam bio zajedno s njima i **propovijedao im da ne čine zvjerstva koja čine njihovi protivnici**. Oni su me slušali s puno pažnje i bili su vrlo pobožni. Danas kada se susrećemo zahvaljuju mi i govore – „Hvala vam! Mi smo zbog toga nakon rata ostali slobodni od svakakvih istraga.“*

Načela koja je u ratu zagovarao Pavlek, kako sam ističe, bila su ona koja je propovijedao **kardinal Franjo Kuharić** uz čiji je blagoslov Pavlek i išao među vojnike.

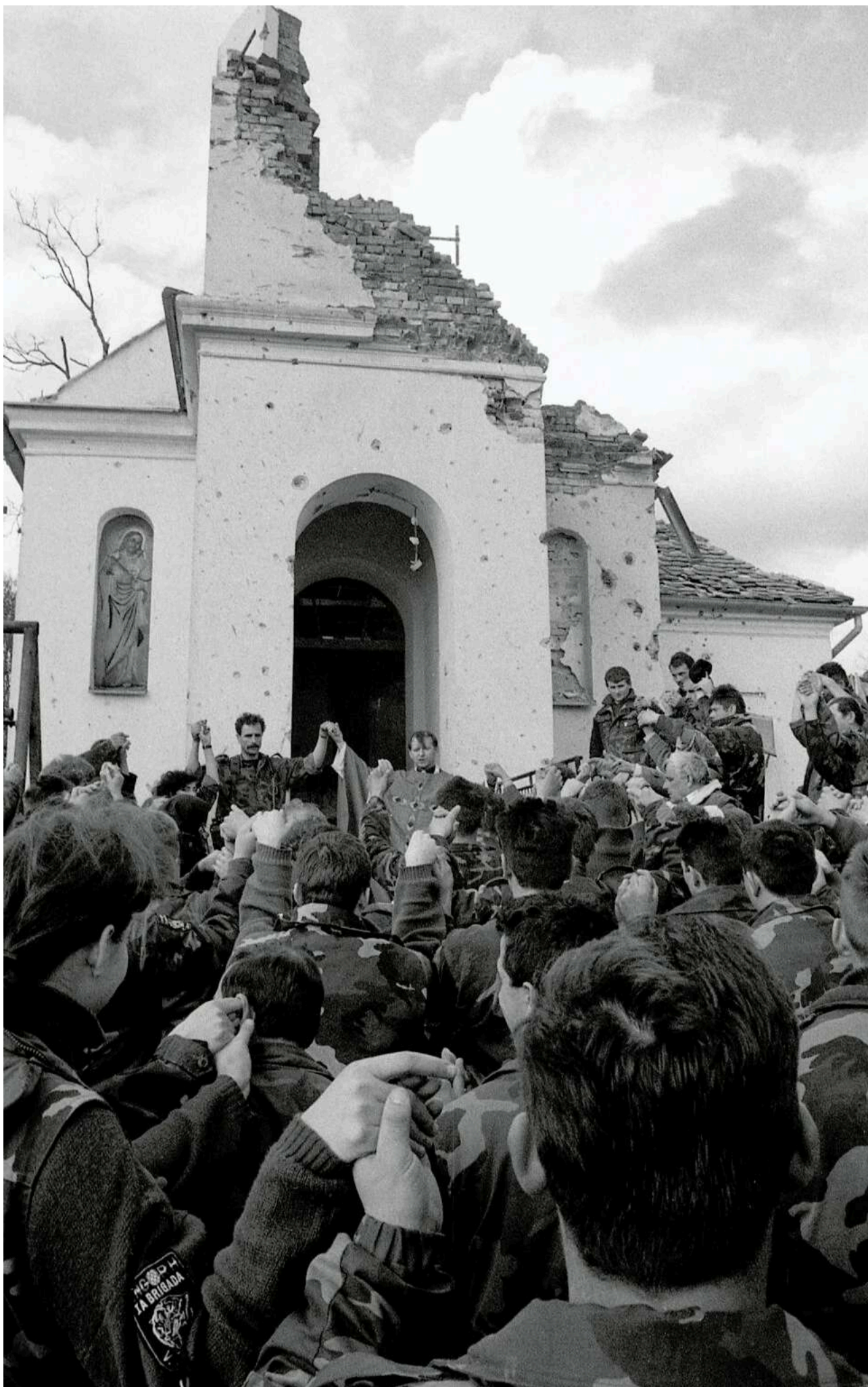
Ako je moj protivnik spalio moju kuću, ja neću zapaliti njegovu! Ako je razorio moju crkvu, ja neću ni dirnuti njegovu, dapače, čuvat ću je. Ako je napustio svoj dom, ja neću ni igle uzeti iz njegova! Ako je ubio moga oca, brata, sestru, ja neću vratiti istom mjerom nego ću poštivati život njegova oca, brata, sina, sestre! To je Evanđelje, možda teško razumljivo pogaženom i poniženom čovjeku, pogaženom i poniženom narodu, ali to je Evanđelje залог pobjede. **To moraju biti naša načela.** To moraju biti naši postupci, jer u protivnom i mi bismo bili žrtve Zmaja! Obraćanje, molitva i post su najmoćnija sredstva u borbi sa Zmajem! Ljubiti istinu, činiti dobro i vršiti pravednost, zakoni su Božjega svijeta u kojem nema mjesta Zmaju. **A mi hoćemo takav svijet, svijet mira i slobode!** Za takav mir mi molimo. Bog neka pobijedi Zmaja u svakoj duši i savjesti da ljudi budu ljudi mira, a ne rata!

kardinal Franjo Kuharić, 15. kolovoza 1991.

Rat je Josipa Pavleka zatekao kao **župnika župe Višnjica u Zagorju**. Najprije se u njega uključio pomažući prognanicima koji su pristizali iz istočne Slavonije:

*U jednom trenutku bilo je u mojoj župi čak **210 prognanika i izbjeglica** koje sam smjestio u staroj školi i dvorani koju sam imao na raspolaganju. Organizirao sam humanitarnu pomoć iz austrijskog grada Graza. Stigli su, kada je počeo rat u Bosni, Muslimani o kojima smo također skrbili, hranili ih i pazili.*

Misa u Starom Grabovcu pred kapelom sv. Križa

Prvi put Josip Pavlek rat je osobno iskusio za vrijeme „Varaždinskih dana rata“:

*Braniteljima koji su u rovovima bili sa zadaćom blokade vojarne „Kalnički partizani“ **nosio sam kruh**. Kada me jedan od policajaca pitao kud ja to idem rekao sam samo da svojim nosim kruh. **U postrojbama Hrvatske vojske imao sam čak 12 svojih ministranata**. Neki od njih su poginuli, neki ranjeni, a jedan je čak postao general.*

Nakon što je Varaždin napustila JNA rat je buknuo diljem Hrvatske. Velečasni Josip tada **kreće obilaziti vojnike po vlažnim rovovima i izloženim bunkerima**. Straha od metka i granate kaže nije imao, a uvijek su ga osiguravala dvojica naoružanih vojnika. On sam oružje nije uzeo već je obranu Hrvatske pomagao na druge načine. Mnogi branitelji pamte misu koju su s Josipom Pavlekom proslavili na **Božić 1991.** u Pakracu na prvoj crti bojišnice u skloništu robne kuće Budućnost, odnosno onom što je od robne kuće ostalo. Oni koji su htjeli su se mogli i ispovjediti, a mnoge je mučila **5. Božja zapovijed** koja glasi „Ne ubij“. Evo što bi im velečasni Pavlek govorio:

*Kada bi mi oni rekli „Ja sam ubio“ rekao sam im „Nije isto kada ti nekog zarobiš pa ubiješ i kada nekog ubiješ u borbi dok je taj drugi htio ubiti tebe. Oni su pucali po vama, vi po njima, oni su pali mrtvi, vi ste ostali živi. Vi ste ih ubili, ali ne opterećujte se time. **Rat je, branite svoju domovinu, nikog ne napadate, budite mirni i neka vaša savjest bude mirna.**“ Zapovjednici bi mi govorili – „Nakon što ste vi bili kod nas, mi mjesec dana nemamo problema s održavanjem reda među vojskom.“*

U gospičkoj bolnici u posjeti jednom od najvećih heroja ličkog bojišta – Nizozemca Johannes Tildera

Te 1991. godine najbliže pogibelji bio je u **Starom Grabovcu** kraj Novske. Dok je ispovijedao vojnike u zapovjedništvu, zrakoplov JNA je napao selo i pogodio susjednu kuću. U tom selu fotografirao ga je **Željko Gašparović** u više navrata, a najpoznatija je postala fotografija na kojoj gardisti pružaju ruke prema krunicama koje im je dijelio velečasni Pavlek.

Na bojište je osim krunica, Pavlek donosio i pisma koja su djeca pisala braniteljima. Stotine pisma prepunih ljubavi primali su branitelji s puno zahvalnosti. I ne samo to, **kad god bi mogao nosio bi sa sobom i tortu**, bilo je to njegovo obilježje. Uz sve to, mnogi su se vojnici najviše radovali cigaretama koje im je nosio kao poklon.

*Nosio sam nekad i 50 šteka cigareta, **ovisi koliko sam novaca imao** jer sve sam ih kupovao vlastitim novcem. Znao sam da je to potrebno vojnicima da se smire. Oni su me jako zavoljeli zbog mogeg takvog pristupa i bili su vrlo zahvalni.*

Od svih bojišta i gradova koja je obišao, Gospić je upamtio kao najrazoreniji. Te 1992. ondje je završio jer je na tom bojištu bila 98. brigada Hrvatske vojske u čijem su sastavu bili i pravosudni policajci iz kaznionice u Lepoglavi. Veli, **gdje god su bili njegovi Zagorci i Varaždinci išao je i on**. Nakon rata postao je i formalno vojni kapelan te služio od 1998. do 2003. godine. Ordene i odlikovanja koja je primio čuva i danas, ali ističe – „**U ratu nisam bio radi odlikovanja i slave već radi toga da vršim svoju svećeničku službu.**“

Dane u mirovini prečasni Josip Pavlek provodi u svećeničkom domu u Varaždinu gdje sam ga posjetio. Njegovom sobom dominira ova ukovirena fotografija Željka Gašparovića iz Starog Grabovca 1991. godine

Ovaj tekst je dio novinarskoga projekta „Ima li Boga na prvoj crti? – katolički svećenici u Domovinskom ratu, objavljen u sklopu programa poticanja novinarske izvrsnosti u 2024. godini Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

Borna Marinić [Edit profile](#)

Magistar sam povijesti. Radno iskustvo stjecao sam u Hrvatskom povijesnom muzeju i na Hrvatskoj radioteleviziji u emisiji TV Kalendar. Autor sam nekoliko knjiga i filmova na temu Domovinskog rata. Osnovao sam i uređujem Facebook stranicu Dogodilo se na današnji dan – Domovinski rat i portal Domovinskirat.hr. Također uređujem i vodim emisiju Domoljubne minute koja se svakog dana emitira na Hrvatskom katoličkom radiju te emisiju Sve za Hrvatsku i Novi valovi dobrote. Vlasnik sam obrta CroHis kojim promičem vrijednosti Domovinskog rata.

Add Social Links

Settings

Podijeli članak

OBJAVLJENO U **VAŽNI DOGAĐAJI**

Important notice for administrators: The WordPress Popular Posts "classic" widget has been removed.

This widget has reached end-of-life as of version 7.0. Please go to **Appearance > Widgets > [Your Sidebar] > WordPress Popular Posts** for instructions on migrating your popular posts list to either the WordPress Popular Posts block or the wpp shortcode.